

ro proxima, quam in alio, protuberare citranoxam potest (quod scilicet nullus metus sit, si nem à latere quod murum proxime tangit, è rotula elapsurum) ita quoque externum humeri orbitæ latus, non ita atque internum periclitatur. Ad externum enim latus, aliud ^q caput constitui mox subiungemus, cui radius articuletur, quodq; muri uice censerî potest, prohibentis ulnam extrorsum à sua orbita luxari. Verum est & aliud humeri rotulæ cum ueris rotulis discrimen, quod non ad omnem ipsius partem ulna similiter ac funis ad rotulam circum moueri potest. Quamuis enim in ^r superiori mediaq; orbitæ sede, humeri os insigniter sinuatum sit, longeq; tenuissimum, & squamæ modo pellucidum, tamen nequaquam est peruium, & hoc magni cuiusdam usus gratia. Summus enim rerum Opifex quum ulnam ad hanc humeri orbitam flecti & reflecti uoluit, ita sanè rotulam parauit, & ipsi etiam ulnæ ^s sinus, tuberaq; & processus elargitus est, ut cubitum flectere & extendere possumus, & tamen in his motibus robore non destituamur: quod sanè periret, si in superiori rotulæ sede humerus esset peruius, nihilq; esset in quo ulna in extrema extensione firmaretur, sed funiculi modo, citra renixum basimq; & obstaculum obuolueretur. Exculpit itaque Natura in superiori rotulæ huius sede duos insignes sinus, ^t unum quidem anteriori in parte, ^u alterum uerò in posteriori, qui multo amplior, profundior, & quouis modo insignior est anteriori. Sinus hi quasi squama duntaxat dirempti, ulnæ processus (quos *logóvres* priuatim uocant) excipiunt. Atque horum anteriorem, quum cubitus flectitur, anterior sinus admittit: quum uerò cubitus extenditur, posterior sinus posteriorem ulnæ processum excipit. Sunt enim hi sinus extrema flexionis ac extensionis termini, tanta prouidentia facti, ut cubitum in acutissimū angulum flecti sinant, & uix ultra rectam lineam eundem extendi permittant, quod scilicet nulla prorsus in angulum extensione, sicuti sanè flexione, indigemus. Quia uerò præsentis sinus in cubiti motibus ueluti bases & obstacula sunt, quæ ulnam non ultro ferri sinunt, Hippocrates eos *Βασιλεῖς* nuncupauit, cui etiam humeri orbita à quadā cardinum imagine *καρδιαμορφὸς* appellatur. Cæterum istorum sinuum usum tunc demum accurate intelligemus, quum & ulnæ descriptionem sequenti Capite absoluerimus. in præsentia autem inferior humeri pars adhuc est describenda. Ad externum itaq; humeri orbitæ latus, ^x rotundum & oblongum quodammodo habetur caput, quod similiter atq; orbita, cartilagine incrustatum & læue, radij cum humero articulationi subseruit, & in radij superiorem ^y sinum subintrat, radiusq; (ut alias fufius exequar) ad id caput in prouum supinumq; mouetur. Deinde capitis longitudo, quam à superiori ipsius parte ad inferiorem secundum humeri longitudinem metior, in causa etiam est, quod in cubiti flexione ac extensione, caput id à radij sinu (qui rotundus, non autem oblongus est) haud elabatur aberret uel. atque hac etiam occasione tota capitis pars cartilagine obducta, anteriorem humeri sedem spectat, nihil prorsus in posteriora erectum, quod in nulla cubiti extensione radius posteriorem humeri sedem adeat. Veruntamen ad externum huius capitis latus, humerus insigniter protuberat, montis rupis uel imaginem ostendens, in hoc paratam, ut quamplurimi musculi hinc opportunè principium ducant. Ab hac enim humeri sede, & acuta linea quæ ab hoc tubere fursum aliquousque secundum externum humeri latus conscendit, sex enascuntur musculi, quorum ^z primus is censerî posset, qui cæteris est latior, quiq; inter radium mouentes facile est longissimus, radiūq; in supinum ducit. ^z Secundus sub illo exoritur, qui bicorni tendine brachiale extendit. ^z Tertius is est, cuius ope index, medius & anularis extenduntur. ^z Quartus, quem præcipuum parui digiti extensionis autorem ponemus. ^z Quintus, qui ulnæ exporrectus, extensionis quoque brachialis opifex est. ^z Sextus, alter radius in supinum agentium numerabitur, cuius etiam portiuncula ab illo humeri tuberculo seriatim ac infima ex parte educitur. Porro tuber istud quoties musculorum, neruorum, uenarum, arteriarumq; hanc sedem perreptantium mentio incidet, perpetuò externum humeri tuber seu tuberculum uocabimus. est enim, uti diximus, musculorum producendorum gratia paratum, ac in posteriori ipsius sede iuxta ^g externum latus orbitæ humeri ^h sinum exigit, quo ⁱ quartus brachium adeuntium neruus uehitur. Sed ut externum hoc humeri latus protuberat, ita quoque & internum latus musculorum quoq; & neruorum ratione ^k insignem acutumq; processum seu tuberculum adipiscitur, nullius articulationis gratia, quemadmodum externum, cui radius articuletur, prominens. Ad ^l internum itaq; latus orbitæ humeri processus educitur, ex cuius apice, qui utcumque amplius est, ^m musculus enascitur, qui lato tendine cutem internam summæ manus adit. deinde ⁿ duo brachialis flexus autores, insuper ex infima processus huius (quem semper internum humeri tuberculum nuncupabimus) sede portio eius ^o musculi oritur, qui inter radium in prouum mouentes, superior habetur. postremo & quorundam digitos flectentium ^p musculorum obscura hinc pendet principij portio. Neque etiam

etiam tuberculum id musculis producendis duntaxat famulatur, uerum etiam duobus cubitum adeuntibus neruis idoneam efformat sedem, ipsiq; propugnaculi loco censendum est. In anteriori enim ipsius sede iuxta humeri orbitam, ^q sinum leuiter exculptum ostendit, quo ^r tertius brachium petentium neruus dirigitur. In posteriori autem ipsius sede, ^s alio sinu, ^t quintum brachij neruum deducit. Porro utcumque internum humeri tuberculum grande sit, & in nobis tactu promptè deprehendatur, obserueturq; non tamen ob id Galeno credendū est, qui id externo grandius esse prodidit, quum externum multo grandius interiore sit. nam quod tæui non ita atque internum sese offert, non ipsius quantitas in causa est, uerum radius, cui id articuletur, quiq; quò minus tactu id diiudicari possit, prohibet. In canibus autem, equis, ouibus, & id genus animantibus parum admodum ab hac constructione hæc humeri tubera differunt. quanquam externum humeri caput radio articuletur, tanto minus ab externo humeri orbitæ latere distinguitur, quanto illis radius cum ulna magis connatus, connexusq; est, quam hominibus quibus admodum manifestò radius in prouum supinumq; agitur, & cum ulna laxè articuletur. Cæterum non ambigo, hîc Aristoteles sectatores, eosq; qui de animalium motu quicquam ipsius suffragio, cum alias sæpius, tum maxime in libro de Comuni animalium gressu repetit, freti prodiderunt, è quorum numero Galenus in tertio de Partium usu est, & Plinius, & cum plerisq; alijs noster Erasimus Roterodamus in suo de talorum lusu parum anatomico Dialogo, non mediocriter admiraturos, quod adeò exiguum inter homines & quadrupeda in hac humeri sede, seu humeri cum cubito articulo differentiam statuam: quum interm, ut reliqua mittam, Aristoteles, & quotquot illum sequuntur, diuersum flexum in nobis & quadrupedibus enarrent, quum nos antrosum, illa autem retrosum hanc flexionem moliri docent, quod nō solum fallum est, uerum etiā Aristoteles uno osse quadrupeda priuat, ipso nimirum humero, arbitratus illic cubiti cum humero articulum in illis esse, ubi cubitus brachiali iungitur, quem articulum illa animalia nobiscum habent communem, ac ipsa parem nobiscum flexionem moliantur, ut etiam in cubiti ad humerum articulo. At illorum animalium humerus, quemadmodum & femur eorundem, & auium, pariter Aristotelem latuit, forte quod in corporis trunco in illis aliter atque in nobis occultetur. Porro hæc aliàs fortassis diffusius prosequuturi, nunc ad reliquas humeri partes redimus, quæ secundum longitudinem teretes quodammodo sunt, uerum posteriori sede magis quam anteriori ampliores & depressæ. Anterioris enim sedis ^x medium, quodammodo secundum longitudinem protuberat, & ^y utrinque hæc anterior sedes compressa uidetur, latera autem humeri magis, ut & anterioris sedis medium, protuberare quam deprimi conspiciuntur. Atque hæc omnia accumbentium musculorum ratione, qui, ubi eorum naturam habueris perspectam, os suo uoto eleganter compressisse tibi uidebuntur. Ex abundanti autem, in posteriori humeri sede iuxta ipsius longitudinis medium, ^z quadam apparet compressio, ad quam ^z neruus manum adeuntium quartus ab interno brachij latere per posteriora, in externum latus oblique deorsum replet. Quomodo autem sedes humeri anteriores quidem & exteriores gibbæ, posteriores uerò atque interiores sinuæ Galeno in libro de Ossibus uisæ fuerint, & cur in secundo libro de Partium usu humerum exterius gibbum esse, interius autem sinum prodiderit, nō satis assequor. Nam nisi humerum statuerimus rectum esse, gibbus censebitur ^{bi} anteriori superiori q; parte, sinus uerò ^c posteriori ac superiori: rursum ^d anteriori inferiori q; sinus, ^e posteriori & inferiori gibbus. Deinde, ni fallor, interius, & potissimum ad inferiora, gibbus, exterius uero sinus. At que hanc formam musculi potissimū inducunt, cubiti flexionis & extensionis opifices. quamuis interim minor humeri sit obliquitas, quam quæ in diffusionem uocari debeat. Asperitas autem quæ in anteriori humeri sede uersus exteriora & supra medium ipsius longitudinis consistit, in hoc parata est, ut ualidior musculorum brachium mouentium hîc succederet insertio, & ^g posterior cubitum flectentium musculus hinc idoneum educeret principium. Atque hæc asperitas tanta est, ut in admodum senibus hinc insignis processus enasci conspiciatur, imprius ad ^h musculi brachium attollentis insertionem paratus. Præter hanc asperitatem, ⁱ alia occurrît iuxta sinum, quo externum musculi caput uehitur, qui cubitum flectentiū anterior est: cuius interioris capitis ^k carnosa pars, huic asperitati adnasci docebitur. Foramina notatu digna in humero nulla occurrunt, præter pauca iuxta sinum & caput supercilia, in hoc forata, ut hinc ligamenta ualidius educerentur, aut eadem hîc implantarentur. Sunt etiam nonnulla, sed rara foramina, in humeri longitudine conspicua, & uenis admittendis potissimum in interno ipsius latere (quæ maxima uasorum fertur series) cæcata, atque in amplum ^l sinum medullæ asseruandæ gratia, & ossis læuitatis occasione paratum, pertinentia.

Tum alibi, tū etiam libro de Ossib. Ca. 16.

Aristoteles & quamplurimū aliorum lapsus.

Mediarum humeri partium descriptio.